

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-наукову програму «Освітні, педагогічні науки»
для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
галузі знань А Освіта, спеціальності А1 Освітні науки
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова**

Суспільна значущість освітніх досліджень визначається їхньою здатністю пояснювати зміни в освіті та пропонувати обґрунтовані рішення для її розвитку. Рецензована освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» привертає увагу орієнтацією на проблеми стійкості освітніх систем, рівного доступу до якісної освіти й подолання кризових явищ. Ці пріоритети надають підготовці докторів філософії виразного суспільного спрямування.

Важливо, що інноваційність у програмі пов'язується з дослідженням освітніх викликів, осмисленням педагогічного досвіду та пошуком шляхів удосконалення освітньої практики. Такий підхід сприяє формуванню відповідальної позиції науковця, який оцінює доцільність запропонованих змін і враховує умови їх реалізації.

Зміст ОНП дає змогу розглядати освітні процеси в ширшому науковому та соціокультурному контексті. Поєднання філософської підготовки, вивчення актуальних проблем педагогічної науки й освітньої політики створює підґрунтя для системного аналізу. Методологічні дисципліни забезпечують інструменти дослідження цих процесів, а педагогічні компоненти спрямовують здобувачів на застосування отриманих результатів у викладацькій діяльності.

Схвальної оцінки заслуговує зв'язок дослідницької підготовки із цілями сталого розвитку. Він розширює уявлення про результати наукової роботи, спонукаючи враховувати їхнє значення для освітніх спільнот і суспільства. Водночас у характеристиці програми враховано потреби столичного регіону в науково-педагогічних кадрах, що конкретизує середовище можливого застосування набутих компетентностей.

Орієнтація на рівний доступ до якісної освіти посилює гуманістичний зміст програми. Вона спонукає розглядати педагогічні рішення з урахуванням різноманітності освітніх потреб, відмінностей у можливостях учасників навчання та бар'єрів, які можуть обмежувати їхню участь в освітньому процесі. Для підготовки дослідників такий підхід є цінним, оскільки розширює критерії оцінювання освітніх змін, поєднуючи питання результативності із питаннями доступності та суспільної відповідальності.

Не менш важливою є увага до адаптивності освітніх систем в умовах нестабільності. Цей акцент створює змістове підґрунтя для дослідження способів забезпечення неперервності навчання, підтримки освітньої взаємодії та збереження якості підготовки за мінливих обставин. Відповідна спрямованість

ОНП підвищує її практичну значущість для розроблення рішень, які враховують наявні ресурси закладів освіти та довгострокові завдання їх відновлення й розвитку.

Міждисциплінарний характер підготовки підтримується можливістю вибору дисциплін з інших освітніх програм. Це створює умови для залучення різних наукових підходів до розв'язання педагогічних проблем. Використання цифрових ресурсів, засобів опрацювання та візуалізації даних розширює дослідницькі можливості аспірантів.

Міжнародний вимір ОНП представлено орієнтацією на зарубіжні наукові досягнення, академічну мобільність і співпрацю в межах міжнародних проєктів. Такі можливості важливі для зіставлення освітнього досвіду, критичного осмислення різних практик та представлення українських досліджень у міжнародному професійному середовищі.

Отже, цінність програми полягає в поєднанні академічної підготовки із завданнями суспільно значущих змін в освіті. Вона має потенціал для підготовки дослідників, здатних обґрунтовувати педагогічні нововведення та брати участь у розвитку освітніх установ і систем. Освітньо-наукова програма «Освітні, педагогічні науки» може бути рекомендована до реалізації для підготовки докторів філософії за спеціальністю А1 «Освітні науки».

РЕЦЕНЗЕНТ –

професор, доктор філософії, кандидат мистецтвознавства,
Заслужений діяч мистецтв України,
ректор Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв

Валерій МАРЧЕНКО